

1990'erne

1990

Kun 11 måneder efter murens fald blev Vesttyskland og DDR genforenet, og Sovjetunionen accepterede, at det nye Tyskland forblev medlem af NATO. Også Letland erklærede sin uafhængighed af Sovjetunionen og indledte dermed de baltiske staters tilbagevenden til selvstændighed. Der var, som dronningen sagde, grund til at glæde sig. Det stod ikke helt klart, hvilke vanskeligheder, udviklingen ville føre med sig.

I august invaderede Irak nabolandet Kuwait med den begrundelse, at landet i virkeligheden var en irakisk provins. Kuwait blev også beskyldt for at have tappet af irakiske olieledninger ved grænsen mellem de to lande. En FN-resolution gav den amerikanske præsident George Bush tilladelse til at samle en international militærkoalition, der skulle drive de irakiske tropper ud af Kuwait. Der var en lang opbygningsfase, men det lykkedes Bush at få andre arabiske lande som Egypten og Syrien med i den internationale koalitions-hær. Danmark gik i krig med korvetten Olfert Fischer.

I Sydafrika blev Nelson Mandela løsladt fra de fængsel, hvor han havde sidder i 16 år, og i Storbritannien sluttede Margaret Thatchers epoke som premierminister.

En brandkatastrofe på passagerfærgen Scandinavian Star kostede 158 af de 482 onbordværende mennesker livet. Det førte senere til omfattende retssager om sikkerheden ombord.

Folketingsvalget gav lidt tilbagegang for regeringen, men Poul Schlüter blev siddende på trods af tamilsagen. Fra sidelinien var den afsatte justitsminister og folketingsformand Erik Ninn Hansen rede til at rive regering og embedsmænd med i sit fald. Der var tale om mudderkastning af værste skuffe. Valgets store vinder var Svend Auken, men han kunne ikke danne regering.

Dronningens nytårstale 1990

Nytårstid er tilbageblikkets tid - og forventningens tid. I det gamle Rom var Janus, guden for januar måned, udstyret med to ansigter, et, der så tilbage, og et, der så frem. Også vi kan have brug for både at kunne se tilbage og frem. Hvad gav det gamle år? Hvad vil det nye bringe?

Sjældent er et nyt år blevet mødt med større forventning end året 1990. Og det blev virkelig et skelsættende år for vor del af verden, et år, der indfriede mange forventninger, selv de dristigste, både hurtigere og mere gennemgribende, end vi havde troet muligt. Mure blev nedbrudt, og skel, vi troede uoverstigelige, forsvandt. Spændinger, der syntes at låse alt fast i en sprængfarlig balance, blev løst op: Det blev forår med tøbrud efter en lang, lang vinter.

Meget kom frem i dagens lys, om undertrykkelse og om menneskelig afmagt, men også om menneskers håb og vilje til at overleve. Selv i Danmark, hvor vi vel mest har været tilskuere til begivenhederne, føler vi det som en befrielse. Vi havde igennem mange år næsten stirret os blinde på de mure, som spærrede af for udsynet. De skabte en afstand, som stod i skærende kontrast til de geografiske forhold og gjorde os mere fremmede for hinanden, end vi vist havde været på noget andet tidspunkt i Europas brogede historie. Nu kan mennesker igen mødes og færdes frit og uden frygt, og med egne øjne se de steder, som de kun kendte fra bøgernes billeder og fra ældre folks beretninger. Vi kan genfinde gamle bånd og knytte dem sammen på ny. Vi fornemmer alle, at vor verdensdel, Europa, er ved at blive hel igen. Det var den glædelige gave, som 1990 skænkede os.

Blev verden så bedre, smukkere, tryggere i løbet af 1990? Hele verden, ikke kun vort hjørne af den?

Nej, bliver svaret på det spørgsmål. Det er, som om konflikter bryder ud på nye steder, hver gang et stridsforhold bliver bilagt, mens andre ulmer videre under asken, konflikter, der synes at angå fjerne egne og folkeslag, men som alligevel kan gribe ind også i vores tilværelse, i vores dagligdag, og som gør os ængstelige for fremtiden.

Konflikter må kunne løses med lidt fornuft, siger vi. Men konflikter er menneskelige modsætninger, der dybest set afspejler modsætningerne i det enkelte menneske. For vi mennesker er nogle uberegnelige størrelser. Vi ved det fra os selv. Mennesker er i stand til at lægge de værste egenskaber for dagen for i næste øjeblik at vise storsind og næstekærlighed og offervilje. Vi må indse, at vi lever i denne vekslen mellem lys og mørke, derfor må vi glæde os så meget mere hver gang, vi oplever noget, som vi fornemmer giver ny næring til lyset og håbet.

Tilværelsen i Danmark er ikke problemløs. Også blandt os kan mennesker have det svært. Det gælder dem, der er blevet ramt af sygdom eller sorg, dem der er uden arbejde, eller unge der ikke har kunnet komme i gang med en uddannelse.

Sammenligner vi os med andre egne af verden, også med lande, som slet ikke ligger langt herfra, må vi dog sige, at vi er privilegerede. Vi lever stadig i et blomstrende land, et velordnet samfund. Vi skal ikke efter årtiers ørkesløs indsats til at begynde forfra og bygge alt op fra grunden. Vi råder over næsten alle de materielle ressourcer, man kan ønske sig, skulle vi ikke have de menneskelige også? Skal man virkelig med grund sige om os, at vi har skabt en tid, der er kold, og som kun regner med stråberen og den blanke succes?

Vi kan ikke ofte nok minde hinanden om, at selv om vi ikke personlig kan råde bod på alle ulykker eller afhjælpe alle savn, så kan vi heller ikke overlade hele ansvaret til det offentlige, til samfundet. Hver især må vi være med til at udbrede lidt mere varme, lidt større glæde. Det skal ikke gælde bare vore nærmeste og vor egen snævre kreds. Vi kan give så meget videre ved et smil, et venligt blik eller en bemærkning - også til dem, vi ikke kender personligt. Den overraskende opmuntring, den uventede glæde er somme tider den, der varmer mest, det har vi vist alle oplevet.

På selve nytårsaften at kunne henvende mig direkte til så mange, føler jeg hvert som en forpligtelse og glæde. Det giver mig mulighed for at takke enhver i det danske samfund for, hvad de yder for vort land i stort som småt, og føje mine gode nytårshilsener til.

Mange danske må fejre jul og nytår uden for landet og fjernt fra den hjemlige kreds. De skal vide, at vi alle tænker på dem. Enten det er af pligt eller efter eget valg, må savnet føles stærkt netop denne aften, både for dem selv og for familie og venner derhjemme. Jeg bringer min og min families særlige nytårshilsen til alle, ikke mindst til dem, der forretter tjeneste under FN's flag og til alle om bord i korvetten »Olfert Fischer«. Jeg er stolt af, at der lægges mærke til deres indsats, og at de er gode repræsentanter for Danmark.

Mine varmeste nytårshilsener går også til Grønland og det grønlandske samfund - og til Færøerne med en særlig tak for al gæstfrihed, der blev vist Prinsen og mig under vort besøg i sommer, og i november, da jeg var med til bispevielsen i Tórshavn. Jeg ønsker, at 1991 må blive et godt år for både det grønlandske og det færøske folk.

Tankerne går også til de mange syd for grænsen, hvis rod er i Danmark eller i danskheden. Måtte de finde styrke og glæde ved at fastholde deres tilknytning til Danmark og til alt, hvad der er dansk, også i det Europa, som nu tegner sig.

I tilbageblikket består et år af de begivenheder, der gjorde indtryk på os, ikke mindst de helt personlige, de hvor andre mennesker greb berigende ind i vor tilværelse og gav den nye dimensioner. Det føler vi en umiddelbar trang til at sige tak for.

Ingen lejlighed er mig bedre egnet til at sige personligt tak end netop den sidste aften i det år, hvor jeg fyldte halvtreds. At blive fejret på sin fødselsdag er noget af det mest ufortjente, der findes, måske er det netop derfor så festligt og så varmende.

Tak alle sammen - herhjemme såvel som ude. De var med til at gøre den dag så stor for mig. Det er en gave, som forpligter, og som har gjort mig både glad og benøvet.

Også min mor, dronning Ingrid, fejrede rund fødselsdag i år, og skønt hun helst ville, at det skulle gå stille for sig, ved jeg, at den store deltagelse overvældede og glædede hende meget. Både hun og Prinsen og vore to sønner føjer deres tak til min for året, der gik, og de er alle med, når jeg i aften ønsker hver især et godt og glædeligt nytår.

GUD BEVARE DANMARK